

Rakkautta & Anarkiaa

Sotalordeja, kulman kunduja ja perhedraama

TEKSTI: Markku Salmi

// Sota on huumetta, todetaan **Kathryn Bigelow'n** vaikuttavan Irak-kuvauksen *The Hurt Locker* alkuvuissa. Elokuva oli yksi Rakkautta & Anarkiaa -elokuvafestivaalin ohjelmiston parhaimmista. Lakoninen lausahdus kantaa halki historian. Räjähäiteitä ja sodankäyntiä piisasi myös **John Woon** historiallisessa spehtaakkelissa, *Red Cliff I-II*, joka nähtiin festivaalilla alkuperäisenä, lähes viisituntisena versiona, ensimmäistä kertaa länsimaissa.

John Woo on aasialaisen elokuvan merkki-miehiä. Elokuvien *A Better Tomorrow* (1986), *The Killer* (1989) ja *Bullet In The Head* (1990) myötä maineeseen nousut Woo on entuudestaan tuttu myös R&A:n yleisölle. Ohjaajasuuruus vieraili festivaalilla 1990-luvun alkupuolella promoamassa *Hard Target* -toimintapläjäystään. Lännessä uraansa vaihtelevalla menestyksellä tahkonnut Woo on vuosien jälkeen palannut takaisin Kiinaan. Suurtuotanto *Red Cliff* on ohjaajan komea irtiotto Hollywoodista.

Kolmen kuningaskunnan tarina

Red Cliff sijoittuu Kiinaan "Kolmen kuningaskunnan" aikaan 200-luvulle Han-kaudelle,

jonka innoittamat tarinat ja legendat ovat tunnettuja ympäri Aasian. Valtakunta natiisee liittoksissaan ja sotaisia ministeri Cao Cao (**Zhang Fengyi**) aloittaa verisen valloitusodan kapinallisiksi leimattuja eteläisiä valtioita vastaan. Cao Caon pirallinen suunnitelma tyssää lähtökuoppiinsa, sillä hän saa vastaansa päättäväisen ja yhtenäisen vastarintataistelijoiden armeijan, johdossaan nuori kuningas Sun Quan

"Senkka lentää nenästä ja läski tummuu, kun poikakoulun kasvatit runnovat toisiaan."

(**Chang Chen**) ja strategiaspesialisti Zhuge Liang (**Takeshi Kaneshiro**) sekä neuvokas varakuningas Zhou Yu (**Tony Leung**).

"Sota on valtion elinkysymys, elämän tai kuoleman piiri, tie säilymiseen tai tuhoon", sanoo legendaarinen kiinalainen sotafilosofi **Sun Tzu**. Punaisen kukkulan puolustajat pohjaavatkin sotimisen vanhoihin Sun Tzun oppeihin. Armoton sotalordi Cao Cao saa maistaa katkeraa kalkkia.

Han-kauden kiinalainen armeija on mykistävä näky. Tuhansien sotilaiden muodostamat rivistöt seisovat ojennuksessa, lukemattomat runsaasti koristellut viirit ja liput liehuvat tuulussa, kilvet ja sotisoivat hohtavat auringossa, ratsuväki kiittää tasangolla. Jatkuva liikehdintä ja toiminta sekoittavat vihollisen kuviot ja mahdollistavat yllätysoperaatiot. Henkeäsalpaavan jännittävää puolustussotaa käydään niin maalla kuin vesillä.

Tunteet hehkuvat rakkaudesta suruun ja vihasta oikeudenmukaisuuteen. Keskeiselle sijalle nousee miesten välinen ystävyys ja lojaalisuus. Kaveria ei jätetä ja karukin kohtalo kohdataan pystypäin. Myös kotirintaman tunteja tulkitaan onnistuneesti, ja sijansa saavat rohkeat sankarit, tyttöenergiaa puhkua prinsessa Sun Shianxiang (**Zhao Wei**) ja Zhoun puoliso Xiao Qiao (**Lin Chiling**).

Woo loihitti eepisesti huikaa draamaa ja toiminnallisesti koukuttavaa euforiaa. Hurme lentää punaisena ja painovoimaa uhmaavat, hidastetut taistelukohtaukset huimaavat päätä. Luonnonelementit ovat väkevästi läsnä. Tuuli on nopea ja tuli polttava. Lopputulos on visuaalisesti ja juonenkäänteiltään historiallisten seikkailudraamojen aatelia.

Korppien koulun kovikset

Takashi Miiken elokuvat ovat aina tapauksia. Miike on uransa aikana luonut omintakeisia tulkintoja niin yakuza-trillereistä kuin scifistäkin.

Nyt Miike on tehnyt katu-uskottavan nuoris-elokuvan ja visuaalisesti ilmaisuvoimaisen turpaanvetokavalkaadin. *Crows: Episode 0:ssa* kulman kundien rähinät isketään potenssiin sata.

Tarinan pohjana on **Hiroshi Takahashin** hittimanga. Korppien kouluksi kutsutun Suzuran yläasteelle saapuu uusi pullistelija, Genji Takaya (**Shun Ogari**). Genjin on todistettava itselleen ja koulukavereilleen sekä yakuza-isälleen

olevansa koulun kovin turpaanvetäjä. Vastansa Genji saa Tamao Serizawan (**Sansei Shiomi**) johtaman Serizawa-possen. Välillä kehittelään teiniromanssin poikasta, mutta Korppikoulun poikien totuus on luuvitossa.

Masokistinen pieksentä huipentuu rankasateessa käytyyn joukkotappelun, joka ei kalpene hurjimmallekaan jengielokuvulle. Kilpailevien possejen välisen verisen mittelön kuoruttaa pop-prinsessa **Meisa Kurokin** esittämä siirappinen slovari. Miike yhdistelee mallikkaasti populaari- ja yakuza-kuvastoa. Tässä rainassa senkka lentää nenästä ja läski tummuu.

Elämä soljuu rataansa

Testosteronimyllerryksen ja adrenaliinihuurun vastapainoksi elokuvan ystävä sai siunatun hengähdystauon **Hirokazu Kore-edan** ohjaaman viehättävän perhekuvausten *Still Walking* parissa. Kore-eda kuvaa oivaltavasti ja lämmöllä iäkkäiden vanhempien luo kyläilemään tulevia aikuisia lapsia perheineen. Eri sukupolvien kohtaaminen yhden vuorokauden aikana, saman katon alla, luo omat jännitteensä.

Perheen pää on erakkomaisesti eläkkeelle vetäytynyt äreä lääkäri ja äiti taas ruuanlaittoon ja juoruiluun keskittyvä huolehtija. Lapset ovat kukin kulkeutuneet omille teilleen ja urilleen, vaikka perheen tytär haikaileekin muuttoa takaisin lapsuudenkotiinsa. Maailmat kohtaavat ja eivät kohtaa. Tuntuu kuin kaikki tapahtuisi hieman liian myöhään ja menneiden tapahtumien kirjo painaa päälle.

Tarinaa kehystää ylemmän keskiluokan vrehreä asuinalue. Elokuvan rauhallinen tempo jättää sijaa miljöön yksityiskohdille. Elämä soljuu omaa rataansa, ja aikanaan kaikki taas kääntyy uuteen alkuun. Ohjaaja on halunnut tuoda ihmiset esiin sellaisina kuin he ovat. Mieleen tulevat **Yasujiro Ozun** erinomaiset perhekuvaukset.

TEKSTI: Jari Lehtinen

Itsekritiikkiä

Terroristielokuvat eivät ikinä onnistu. Yksikään niistä ei ole koskaan todella pystynyt pureutumaan päähenkilöidensä sisimpään. Parin vuoden takainen Saksan Oscar-ehdokas *Bader-Meinhof Komplex* yritti edes jonkin verran ja epäonnistui. **Koji Wakamatsun** *United Red Army* ei edes yritä. Se jää kuivaksi dokumentoinniksi tapahtumista, jotka olisivatkin liian uskomattomia ymmärrettäväksi.

Helmikuussa 1972 Sapporon talvikisojen päätteeksi koko Japani sai seurata suorassa lähetyksessä kuinka vasemmistoterroristien piilopaikka Asama-vuorella piiritettiin. Kun viimeiset viisi jäljelle jäänyttä antautuivat, paikalta löytyi lukuisia ruumiita. Vallankumouksellisten käsitys marxilaisesta itsekritiikistä tarkoitti pahoinpitelyä ja kuolemantuomioita, ja tämän he tekivät omilleen. Vallankumous todella syö lapsensa.

Schlöndorffin, **Fassbinderin** ja kumppaneiden 1978 ohjaama katkelmallinen *Deutschland im Herbst* on lajissaan yhä paras näkökulma urbaaniin sisällissotaan, koska se taltioi aikakautensa tunnelman. Viime vuosien puolidokumentaariset draamat eivät ole sellaiseen yltäneet.

Kahjoja konnia ja Kyoko Fukada

Takashi Miike tekee huimaa työtä myös vauhdikkaassa ja iloisessa *Yattermanissa*. 1970-luvun tunnetuimman *Time Bokan* -animen live-action-versio on vielä tähtäneempi kuin alkuperäinen anime, johon viitataan alkerasti ("Miksi me saamme aina kuonoomme kerran viikossa?"). Mechavärkkeiden epätasaisen kyydin sivuvaikutuksia mukana rimpuileviin sankareihin ei ole ennen kuvattu näin realistisesti. Eräissä kohtauksissa jopa *Yattermanin* alkupeäiset ääninäyttelijät tekevät cameo-roolin.

Yattermanissa lelukaupan Gan ja hänen tyt-

töystävänsä Ai taistelevat ehtimiseen Dorobokoplaa vastaan. Koomiset konnat havittelevat itselleen toiveet täyttävää taikakalloa, jonka osat ovat levinneet ympäri maailmaa. Rahat hankkeeseen hankitaan erilaisilla huijauksilla, joiden lomassa pistetään musikaaliksi hullunkuristen tanssinumeroiden kera.

Kyoko Fukada on Dorobo-klaanin nahkaan pukeutuva seksikäs pahatar. Pahattaren haave, jonka vain taikakallo voi toteuttaa, on kaikessa tavallisuudessaan hillitön. Hän haluaa kotiäidiksi, joka ostaa tofua katukauppialta odottaessaan salaryman-miestään kotiin. Ensimmäisen kerran näin Kyoko Fukadan 1999 *To Heart* -dramassa, jossa hän oli ujo kukkakaupan tyttö, joka lueskeli horoskooppeja ja ihaili nyrkkeilijäpoikaa. Kymmenen vuotta myöhemmin *Yattermanissa* hän varastaa koko show'n.

Törmäilyjä yli ajan

Ghibliltä paenneen **Mamoru Hosodan** Madhousella ohjaama *Toki wo kakeru shōjo* (*Girl Who Leapt Through Time*) on ihastuttavimpia anime-elokuvia, mitä konsanaan on tehty. Elokuva on paitsi viehättävä, myös rikas, sillä puolitoistatuntinen on puoleksi slice-of-life, puoleksi scifi, ja puoleksi koulukomedia.

17-vuotias Makoto Konno, joka viettää mielellään aikaansa baseball-kentällä ystäviensä Kosuken ja Chiakin kanssa, löytää yllättäen kemianluokasta kulkusen, joka osoittautuu aikakoneeksi. Makotolla ei ole mitään suuria suunnitelmia löytönsä varalle. Hän käyttää sitä estääkseen sisartaan ahmimasta vanukastaan, laulaakseen karaokessa kymmenen tuntia yhden lipun hinnalla ja valmistautuakseen paremmin pistokokeisiin. Jokainen aikahyppy on kirjaimellisesti hyppy, minkä seurauksena Makoto törmäilee roskakoreihin, kolauttaa päätään seiniiin ja herättää varovaista huomio-

Yatterman © Tatsunoko Production/Yatterman Film Partners

The Girl Who Leapt Through Time © Kadokawa Pictures

United Red Army © Koji Wakamatsu, Dissidenz International

ta yleisellä kömpelöitsemisellä.

Makoto käyttää viimeiset aikahyppynsä välttääkseen sen hetken, jolloin Chiaki haluaisi tunnustaa Makotolle tunteensa. Siitä seuraa katastrofi. Kosuke ja häneen ihastunut tyttö ajavat kohti junaristeystä Makoton pyörällä, jonka jarrut ovat rikki. Sillä hetkellä, kun Makotolla todella olisi tarvetta suurenmoiselle lahjalleen, se on jo käytetty loppuun. Ainoa mikä saattaisi pelastaa tilanteen, olisi että joku hänen ystävästään olisi ehkä aikamatkailija, jonka jäljiltä kulkunen luokkaan ilmaantui.

Hassua kyllä, **Satoko Okuderaan** sovitun **Yasutaka Tsutsuin** romaanista on elokuvan heikoin lenkki. Lopussa tarinan logiikka tuntuu jotenkin nyrjähtävän. Sitä paitsi minne tarinasta on hävitetty romaanissa niin olennainen laventelin tuoksu? ■

Red Cliff © Mei Ah Entertainment Group Ltd.

Still Walking © Celluloid Dreams

Crows, Episode 0 © NonStop Entertainment